

Bergen kommune
Etat for landbruk
landbruk@bergen.kommune.no

Bergen 12. september 2016

Naturvernforbundet Hordaland takker for utsatt høringsfrist og ønsker å kommentere følgende deler i forslag til landbruksplan for Bergen kommune.

4.1.1

Det er pekt på viktigheten av å ta vare på landbruksareal, inkludert skogsareal, og andre naturområder og betydningen dette har for Bergen kommune robusthet for klimaendringer.

Vern av grønne arealer er essensielt for at vi skal kunne møte våre forpliktelser i forhold til naturmangfold og ivaretagelse av landskap i tråd med den europeiske landskapskonvensjonen. Men i større grad kunne landbruksplanen også si noe om hvordan landbruket selv kan redusere sine bidrag til CO₂-nivået i atmosfæren, ved å redusere utslipp av lystgass, metan og CO₂. Dessuten burde potensialet for karbonfangst gjennom karbonbinding i skog, våtmark og myrområder kartlegges som mulige klimatiltak.

Økologisk jordbruk bidrar til økt naturmangfold og gir mat og omgivelser uten sprøytemiddelrester og etterspørselen for økologiske produkter er stigende. Vi savner ambisjoner om økt økologisk landbruk i Bergen, minimum nasjonal målsetting om 15 prosent økologisk produksjon innen 2020. En tilsvarende målsetting må inkluderes i landbruksplan for Bergen.

4.1.2

I og med at matproduksjonen må økes samtidig som den økologiske belastningen må reduseres, kan ikke husdyrhold og grasproduksjon lengre være hovedproduksjonsformen. Det er derfor nødvendig at produksjon av grønnsaker, frukt og bær bør økes, om nødvendig på bekostning av husdyrhold. Det må legges til rettes også for at hageeiere kan utnytte arealet til egenproduksjon av bær og grønnsaker av god kvalitet, og kompostering av eget organisk avfall.

4.2

Det er positivt at handlingsplan for landbruk blant annet anbefaler følgende tiltak knyttet til arealforvaltning: "... identifisere viktige kulturlandskap, viktige «klimaareal», samt viktige utmarksområder som bør ligge urørt for rekreasjon og biologisk mangfold; vektlegging av langsiktige hensyn om 'grønn' byutvikling fremfor hensynet om lavest mulig kostnad for utbygger...", samt fortetting og bynær lokalisering av areal for matproduksjon. Planen definerer videre som en viktig målsetning å "... sikre landbruket som langsiktig næring og sikre at byen kan tåle den utviklingen av været som vi vet vil komme, på beste mulige måte." Klimatilpasningstiltak i jordbruket er nødvendige, men vi mener at en

handlingsplan for jordbruk også bør inneholde noe om forebyggende tiltak på veien mot et bærekraftig nivå av karbondioksid i atmosfæren. Onsdag 7. september gjestet forfatter og Yale-foreleser Eric Toensmeier Naturvernforbundets «Naturlig onsdag» på Litteraturhuset i Bergen. Der snakket han om potensialet for karbonlagring i landbruk og skog. Slike tiltak bør kartlegges og inkluderes i handlingsplan for landbruk for Bergen kommune.

5.3

Naturvernforbundet er positiv til bynært og økologisk landbruk.

5.4.1

Naturvernforbundet er positiv til tiltak med å kartlegge alle typer landbruksareal inkludert lukkede bekker og drenerte myrer, med den hensikt å gjenåpne / restaurere disse med hensyn til å fungere som naturlige fordrøyningsmagasin og karbonlager, som kan bidra til å bremse flomfare og klimaendringer.

Økonomi og gjennomføringskraft

Planen inneholder gode strategier og forslag til tiltak. Det trengs handlingskraft og tilstrekkelige ressurser for at planen skal bidra til bærekraftig byutvikling i Bergen.

Naturvernforbundet Hordaland arbeider med en visjon for Gode grønne Hordaland, og ønsker som ledd i dette arbeidet å fremme forslag til tiltak i landbruket som ivaretar naturmangfold, reduserer klimagassutslipp og faren for alvorlige klimaendringer. Vi har engasjerte medarbeidere og frivillige som gjerne bidrar med forslag til bærekraftige løsninger for Bergen kommune.

Vår høringsuttalelsen til handlingsplan for landbruk er utarbeidet basert på gode innspill fra Gunnar Rise og Oddvar Skre i Naturvernforbundet Hordalands naturmangfoldsgruppe.

Med vennlig hilsen

NATURVERNFORBUNDET HORDALAND

Nils Tore Skogland
Daglig leder

Borgar Bohlin
Daglig nestleder